

DUDÁS RÓBERT GYULA

Itthon vagy otthon? – A külföldön élő magyar szerzetespapok dilemmái 1989-ben

Az 1945-ös, illetve az 1956-os események több száz római és görög katolikus papot kényszerítettek arra, hogy külföldre távozzanak. Többségük ezután a magyar nyelvű pasztorációban vett részt világszerte. Két jelentős csoportjuk különböztethető meg, az egyházmegyés és a szerzetes papok. A szerzetesrendek 1950-es „betiltása” ez utóbbi csoportot hozta sokkal nehezebb helyzetbe, hiszen jogszerűen nem működhettek, valamint növendékeiket nem szentelhatték pappá, így a több rend külföldre szöktette ifjú szerzeteseit, akik tanulmányaikat ott fejezték be, s a papszentelésben is ott részesültek. 1989-ben a legtöbb közösség előjött a föld alól, s egyértelmű jelzéssel élt – többnyire fiatalabb – szerzetestársai irányába, hogy jöjjenek haza és itt építsék újra a közösségeket, iskolákat, rendházakat. Emiatt számos szerzetespap komoly dilemma elé került, hogy a jól megszokott, megismert életét feladja-e, s gyakorlatilag a nulláról kezdje-e újra Magyarországon. Előadásomban ezeket a dilemmákat vizsgálom, valamint azt, hogy milyen hatásokkal, egyházkormányzati lépésekkel éltek egyes közösségek a Magyarországon kívül élő szerzetesei felé, ösztökélve, hogy hazatérjenek, illetve, hogy mi lett azoknak a közösségeknek a sorsa, amelyeket – önként, vagy kényszerből – el kellett hagyniuk. Külön lényeges pontja előadásomnak a ferencesek amerikai kusstúdiájának megszüntetése, s azon „kvázi lázadó” szerzetespapok sorsa, akik továbbra is Amerikában maradtak.